MANFRED

Dramatik Şiir

LORD BYRON

İngilizce Aslından Tercüme Eden:
Tamer Gülbek

ÖTÜKEN

YAYIN NU: 1798
EDEBÎ ESERLER: 918

T.C. KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI
SERTİFİKA NUMARASI: 49269

ISBN: 978-625-408-230-6

www.otuken.com.tr | otuken@otuken.com.tr

Özgün Adı: *Manfred, A Dramatic Poem*

ÖTÜKEN NEŞRİYAT A.Ş.®
İstiklâl Cad. Ankara Han 65/3 • 34433 Beyoğlu-İstanbul
Tel: (0212) 251 03 50 • (0212) 293 88 71 - Faks: (0212) 251 00 12

Editör: Göktürk Ömer Çakır

Kapak Tasarımı: Ceyhun Durmaz

Dizgi-Tertip: Damla Acar

Baskı ve Cilt: VİZYON BASIMEVİ KAĞITÇILIK
MATBAACILIK VE YAY. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.
Beylikdüzü O.S.B Mah. Orkide Cad. No:1/Z
Beylikdüzü/İSTANBUL Tel: (0212) 671 61 51
Sertifika No: 52098

İstanbul- 2021

Kitabın bütün yayın hakları Ötüken Neşriyat A.Ş.'ye aittir. Yayınevinden yazılı izin alınmadan, kaynağın açıkça belirtildiği akademik çalışmalar ve tanıtım faaliyetleri haricinde, kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz; hiçbir matbu ve dijital ortamda kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

Lord Byron: İngiliz edebiyatının en büyük şairlerinden biri kabul edilen ve Romantizme kattıklarıyla on dokuzuncu yüzyıl Avrupa sanatını derinden etkileyen ismi George Gordon Byron, yani Lord Byron, 22 Ocak 1788'de Londra'da doğdu. Byron, sıradışı yeteneğiyle yirmi yaşında üne kavuştu ve ölümüne dek belki de Avrupa'nın en ikonik figürlerinden biri olarak yaşadı. Uzun anlatı şiirleri olan *Genç Harold'ın Yolculuğu* (1812-1818) ve *Don Juan* (1819-1824) modern edebiyat tarihinin en önemli eserleri arasına girecek kadar başarılı oldu. Byron, Napoléon'un yenildiği ve imparatorlukların otoriterleştiği 1816'da ülkesi İngiltere'yi terk edip ömrünün sonuna dek Avrupa'nın çeşitli yerlerinde yaşadı. Nitekim *Genç Harold'ın Yolculuğu*'nun konu edindiği Portekiz, İspanya, Arnavutluk, Yunanistan, Orta Avrupa, kısmen Türkiye ve İtalya coğrafyasına yayılan izlenimler bütünü, şairin kendini ve Avrupa'nın köklerini arayışının ürünüdür. Yunan Bağımsızlık Savaşına katılan ve orada 19 Nisan 1824'te ölen Lord Byron, henüz 36 yaşındaydı.

Tamer Gülbek: 1965 yılında Ankara'da doğdu. 1983'te Kuleli Askerî Lisesi'nden, 1988'de ise Boğaziçi Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı bölümününden mezun oldu. İlk şiiri 1998'de *Varlık*'ta yayımlandı. Şiirleri, şiir çevirileri ve şiir üzerine yazılarıyla çeşitli edebiyat dergilerinde ve antolojilerde yer aldı.

Kitapları

Şiir: *Zefiran* (2008), *Suda Tuhaf Hareketler* (2009), *Güven Park* (2010), *Yabancı Dil* (2013), *Tümünü Görüntüle* (2018);

Eleştiri/Deneme: *Şiirle Tutulan* (2010);

Çeviri: *Enoch Arden*- Alfred Lord Tennyson (2018), *Kölelik Şiirleri*- Henry W. Longfellow (2020), *Savaş Şiirleri*- Wilfred Owen (2020), *Genç Harold'ın Yolculuğu*- Lord Byron (2021).

LORD BYRON

İÇİNDEKİLER

ÇEVİRMENİN ÖN SÖZÜ · 9
DOVER'DAN MISSOLONGHI'YE BİR KIVILCIM · 13

MANFRED, A DRAMATIC POEM

ACT I	I. PERDE
22 · SCENE I	I. SAHNE · 23
44 · SCENE II	II. SAHNE · 45

ACT II	II. PERDE
56 · SCENE I	I. SAHNE · 57
66 · SCENE II	II. SAHNE · 67
84 · SCENE III	III. SAHNE · 85
90 · SCENE IV	IV. SAHNE · 91

ACT III	II. PERDE
112 · SCENE I	I. SAHNE · 113
130 · SCENE II	II. SAHNE · 131
134 · SCENE III	III. SAHNE · 134
142 · SCENE IV	IV. SAHNE · 143

ÇEVİRMENİN ÖN SÖZÜ

1816-1817 arasında İngiliz şair Lord George Gordon Byron tarafından yazılan *Manfred*, bir dolap (*closet*) dramasıdır. Diğer bir deyişle, içindeki farklı karakterlerle manzum bir oyun tarzında yazılmasına rağmen sahneye konmak amacı taşımaz. Onun yerine sahnede bir kişi, ya da bir grup tarafından okunarak sunulur.

Oyunun konusu, Manfred'in, Astarte adındaki bir kadınla yaşadığı ilişki nedeniyle duyduğu suçluluk hissine dayanır. Birçok eleştirmen, üstü açık ya da kapalı biçimde, oyunda bahsi geçen Manfred ve Astarte ilişkisinin bir ensest ilişki olduğuna işaret etmiştir. Bu çıkarımın esas nedeniyse, Byron'ın kendisinin, Londra'da üvey kız kardeşi Augusta Maria Leigh ile ensest bir ilişki yaşamakla suçlanmasının ardından, bir daha dönmemek üzere Londra'yı ve İngiltere'yi terk etmek zorunda kalmasıdır. Tabii bu suçlamaların ve söylentilerin yanı sıra yüklü borçlarının ve olaylı boşanma sürecinin de bu göçte rol oynadığı sanılmaktadır. Byron'ın, *Manfred*'i eşinden boşandıktan hemen sonra, 1816'da sürgüne gittiği İsviçre'de, Alpler'in gizemli ve görkemli doğasından ilham alarak yazmaya başladığı biliniyor. Sürgünden hemen sonra yazılmasının da, eserin, Byron'ın özel hayatıyla ilişkilendirilmesinde payı olmuştur. Tür olarak edebiyatçıların "dolap draması", "manzum drama", "dramatik şiir" gibi isimlerle, Byron'ın kendisinin ise "metafizik drama" ismiyle tanımladığı *Manfred*, 1817'de yayımlandı. Şairin özel hayatındaki olayların şiire yansıdığını düşünenler eseri "otobiyografik" olarak değerlendirmektedir. Otobiyografik olsa da olmasa da, bu muhteşem şiirin, konusuyla ve karanlık kahramanı Manfred ile, Romantizm akımına önemli bir örnek teşkil ettiği rahatlıkla söylenebilir.

Yaygın olarak bilinen adıyla Lord Byron, hiç kuşkusuz 19. yüzyılın en önemli ve etkili İngiliz şairlerinden birisidir. Uzun anlatı şiiri *Childe Harold's Pilgrimage* (1812) ile hicivli epik şiiri *Don Juan* (1819) en bilinen iki eseridir. Byron ayrıca, eserlerinde Romantik edebi kahraman tipi olarak kullandığı "Byronic Hero" ile de tanınır. *Manfred* şiirinde ana karakter olan Manfred de, Byron'ın, günah çıkarma kolaycılığını reddeden ve kendini sıradan

insanlardan ve bazı metafizik varlıklardan üstün gören bir oyun kahramanı olarak "Byronic Hero"yu temsil eder. Şiir boyunca pişmanlık ve suçluluk duyan Manfred'in, kim için ve ne için bu acıyı çektiği net anlaşılmaz. Yukarıda da bahsettiğimiz gibi, çoğu eleştirmen suçluluğunun sevgilisi Astarte ile ilgili olduğuna inanmaktadır. Şiirin en belirgin temaları da, baştan sona kendisine musallat olan suçluluk hissi, ve—unutuşun mümkün olmadığının anlaşıldığı andan itibaren—ölümün, bu hissi alt edebilecek yegâne çözüm olmasıdır.

1817'de yayımlanmasının ardından, Robert Schuman'ın (*Manfred: Dramatic Poem with Music in Three Parts*, 1852) ve Pyotr Tchaikovsky'nin (*Manfred Symphony, Op. 58*, 1885) birer parçası da dâhil olmak üzere, birçok kez müzik eseri olarak da uyarlanan *Manfred*'in, Mary Shelley'nin romanı *Frankenstein veya Modern Prometheus*'la neredeyse birlikte yayımlanmış olması da dikkat çekicidir. İki eserin ortak özelliklerine bakılacak olursa, her ikisinin de Gotik edebiyatın ruhunu taşıdığı, her ikisinin de kasvet ve karamsarlıkla dolu olduğu, ve her ikisinin de Romantizme yeni bir soluk getirdiği görülür. İki yazarın yakın arkadaş oldukları düşünüldüğünde, benzerliklerin çok da tesadüfi olmadığı anlaşılır. Nasıl ki *Frankenstein* Mary Shelley'ye ün kazandırdıysa, *Manfred* de Byron'ın, şairliğin yanı sıra, bir oyun yazarı olarak da olağanüstü bir yeteneğe sahip olduğunu göstermiştir.

Byron'ın *Manfred*'i genellikle Goethe'nin *Faust*'u ile karşılaştırılır. Her iki manzum dramanın mistik özellikleri düşünüldüğünde, bu karşılaştırmanın boşa olmadığı anlaşılır. Bu harika iki eserin kahramanları derin felsefi sorunlarla boğuşur, varlığın en karmaşık ve temel sorularına cevap ararlar. Sadece kavramsal düzeyde değil, aynı zamanda yapısal olarak da bu iki drama birbiriyle benzeşir.

Manfred, oyun kahramanının kendi hayatını gözden geçirmesi ve hatırladıklarından pişmanlık duyduğunu söylemesiyle başlar. Pişmanlığın ve vicdan azabının nedenini bilmesek de, kahramanın yana yakıla unutuşu aradığını görürüz. Unutuşu ararken Manfred dağlarda dolaşır, ruhlardan ve diğer karanlık güçlerden yardım talep eder; ancak kimse ona gerçekten yardım edemez. Sonunda kesin çözümü dünyayı terk etmekte bulur.

Manfred'de, oyunla aynı adı taşıyan ana karakter, sıradan insanlardan üstün, sihir ve büyü özellikleri olan, ruhlarla ve gizli güçlerle iletişim kurabilen, ama düşüncelerinden dolayı acı çekmeye mahkûm olan, (Nietzsche'nin tabiriyle) bir "üst-insan"dır. Manfred ilimde o kadar ileridir ki, elementleri yönetebilen ve doğayı kendisine uydurabilen özel bir

güce sahiptir. Ancak, içinde olduğu derin umutsuzluk yüzünden, bütün üstünlüğüne rağmen kendisini bulamaz, hayattaki amacını anlayamaz. Kahramanımız geçmişini silmek, unutmak ister; ama hiçbir şey ve hiç kimse ona bu unutma gücünü veremez. Sonunda, başlangıçta kendisini diğerlerinden üstün kılan bilgi, kendisine dönen bir silah hâline gelir.

Gerçek hayatta Manfred gibi üst-insanlar belki yoktur, ama maddi anlamda çok güçlü konumlara, makro veya mikro iktidarlara sahip kişilerin varlığından hepimiz haberdarız. Bu kişilerin hemen hepsinin geçmişte işledikleri hataları, suçları, kimseye söyleyemedikleri sırları vardır. Acaba bu insanlara da Manfred gibi (varsa) geçmişte işledikleri suçlar musallat olmakta mıdır? Onlar da Manfred gibi teselli aradıkları, unutmaya çalıştıkları hâlde, tövbe edip günah çıkarmak yerine, utanç ile yanıp kendi kendilerini yok etmeyi mi tercih ederler?

Hiçbirimiz gerçekte Manfred olmasak da, biliyoruz ki her birimizin içinde güçlü ya da zayıf bir "Manfred" yaşıyor; bazen şüphe ediyor, bazen hayal kırıklığına uğruyor, bazen de kendini acı çekmeye mahkûm ediyor. Umuyorum ki, bu dramatik şiiri okuyup bitirdiğinizde, siz de içinizdeki Manfred'le hesaplaşma imkânına kavuşursunuz.

Herkese keyifli okumalar dilerim.

Tamer Gülbek
İzmir, Kasım 2021

DOVER'DAN MISSOLONGHI'YE BİR KIVILCIM[1]

Lord Byron, 22 Ocak 1788 tarihinde İngiltere-Dover'da bir ayağı engelli olarak doğdu. Asıl adı George Gordon Byron'dır. Babası Londra'da soylu bir muhafız subayı olarak görev yapan John Byron'dır. Babasının erken ölümünün ardından, annesiyle birlikte İskoçya'nın Aberdeen kentine gittiler; burada ucuz bir pansiyonda yaşadılar. Aberdeen'de okula giden küçük Lord Byron engelli oluşu konusunda aşırı duyarlıydı. Dadısı May Gray, onda çok erken gelişmiş tutkuların uyanmasında etkili oldu. Daha dokuz yaşındayken yaşadığı bu deneyim ve uzak kuzenleri Mary Duff ile Margaret Parker'a duyduğu platonik aşk, onun kadınlara karşı çelişkili duygu ve davranışlarını biçimlendirdi.

On yaşına geldiğinde Lord Byron'a büyük amcası "zalim" Lord Byron'ın unvanı ve serveti miras kaldı. Akabinde annesi ile beraber İngiltere'ye döndüler. Nottingham'da özel öğretmenden ders aldı. 1799 sonbaharında ise Dulwich'te bir okula yazıldı.

1801 yılında on üç yaşındayken Harrow'da eğitim almaya başladı. 1803 yazını annesiyle Nottingham yakınlarındaki Southwell'de geçirdi. Daha sonra da eğitimine Cambridge'deki Trinity College'da devam etti. Cambridge'deyken ilk şiir kitabı olan *Aylaklık Saatleri*'nde yer alan şiirlerini yazmaya başladı.

1808'in başlarında Londra'da sağlığını tehlikeye sokan bir sefahat hayatına dalmıştı. 1809'da reşit olunca Lordlar Kamarası'nda yerini aldı. Aynı yıl "English Bards and Scotch Reviewers" ("İngiliz Ozanlar ve İskoç Eleştirmenler") başlığıyla imzasız bir yergi yayımladı.

1809 yılında Byron, yakın arkadaşı John Cam Hobhouse ile birlikte, Yakındoğu ve Güney Avrupa'yı kapsayan uzun bir deniz yolculuğuna çıktı. Byron ve Hobhouse, Lizbon üstünden hareketle İspanya'yı ve Cebelitarık Boğazı'nı geçerek Malta'ya ulaştılar. Burada Byron evli bir kadına âşık oldu ve onun uğruna düelloya kalkıştı. Daha sonra Preveze'de gemiden inerek Yunanistan'ın içlerine doğru bir geziye çıktılar. Önce Yanya'ya daha sonra

[1] Bu biyografi https://www.biyografi.info/kisi/lord-byron esas alınarak yazılmıştır.-çn

da Tepedelenli Ali Paşa'yı ziyaret etmek için Arnavutluk'a gittiler. Byron, Yanya'da başladığı otobiyografik şiiri *Childe Harold's Pilgrimage*'in yazımını Atina yolculuğu sırasında da sürdürdü. Ev sahiplerinin kızı Theresa Macri, Byron'da "Atinalı Kız" imgesinin oluşmasına yol açtı. 1810'da Hobhouse ile birlikte İzmir yoluyla İstanbul'a gitmek üzere yola çıktı. Çanakkale Boğazı girişinde mola verdiklerinde, Byron Troya harabelerini gezdi ve efsane kahramanı Leandros'a özenerek Çanakkale Boğazı'nı yüzerek geçti. Yunanistan yolculuğu Byron'ın hem düşüncelerini hem de kişiliğini derinden etkiledi. Geziden döndüğünde annesi ölmüştü.

1811 yılına kadar devam eden bu gezinin ardından Londra'ya döndü ve *Genç Harold'ın Yolculuğu*'nu (*Childe Harold's Pilgrimage*) yazmaya koyuldu. 27 Şubat 1812'de Lordlar Kamarası'nda ilk konuşmasını yaptı. Aynı yıl içinde *Genç Harold'ın Yolculuğu*'nun ilk bölümü yayımlandı. Bu kitap *Don Juan* (1819-1824) ile birlikte şairin en meşhur iki kitabından birisidir. *Don Juan*'da İngiltere, Rusya ve Osmanlı Devleti'ndeki soyluların hayatı anlatılır.

Lord Byron, 1815 yılında Anne Isabella Byron (Milbanke) ile evlendi ve çift Londra'ya yerleşti. 10 Aralık 1815'te kızı Ada Lovelace doğdu. Eşi 1816 yılında kızı Ada'yı da yanına alarak ailesini ziyaret etmek üzere evden ayrıldı ve Byron'a bir daha dönmeyeceğini bildirdi. Karısının bu kararının nedeni hiçbir zaman açıklanmadı.

Üvey kız kardeşi Augusta Maria Leigh ile çıkan aşk dedikoduları yüzünden 1816 yılında İngiltere'yi bir daha dönmemek üzere terk eden Lord Byron, önce İsviçre'ye gitti ve orada şair ve oyun yazarı Percy Bysshe Shelley, onun eşi Mary Shelley ve onun yakınları ile dostluk kurdu. Orada tanıştığı Claire Clairmont adlı bir kadından evlilik dışı bir kızı oldu (Allegra Byron; d. 12 Ocak 1817).

Şair 1817'den itibaren Milano, Venedik, Ravenna ve Pisa'da yaşamıştır. 1817 yılında Venedik'te bir kumaşçının evinde kalan Byron ev sahibinin karısı Marianna Segati'ye âşık olmakta gecikmedi. S. Lazzaro Manastırı'nda Ermenice öğrendi ve zaman zaman yöredeki edebiyat toplantılarına katıldı.

1818'de Roma'ya giderek Hobhouse ile buluştu ve buradaki kalıntıları gezerken *Genç Harold*'ın son bölümünde yansıttığı izlenimlerini edindi. Brenta Irmağı üzerinde La Mira'da bir yazlık villada kaldığı sırada İtalyan davranışları konusundaki taşlaması *Beppo*'yu yazdı. Burada bir fırıncının karısı olan Margarita Cogni ile tanıştı. Margarita onu Venedik'e kadar izledi ve Marianna Segati'nin yerini aldı. 1818 yazında Byron pikaresk manzum bir hiciv olan ve bireysel deneyimlerinden kaynaklanan *Don Juan*'ın birinci bölümünü tamamladı.

1819'da bir rastlantı sonucu Kontes Teresa Guiccioli ile karşılaşması yaşamının akışını değiştirdi. Birkaç gün içinde Byron kendisinden en az üç kat yaşlı bir adamla evli olan bu 19 yaşındaki kontese âşık oldu ve peşinden Ravenna'ya gitti. Byron'la birlikte Venedik'e giden kontes, kocası çağırana dek onunla kaldı. Byron 1820'de kontesin yanına Ravenna'ya gitti. Kontesin babası ve ağabeyinin dostluklarını kazanan Byron, onların etkisiyle gizli devrimci örgüt Carbonari'ye girdi. Ayrıca Ravenna'da İtalyan yaşamının daha önce bilmediği yönlerini çok yakından tanıdı. Yaşamının en mutlu ve verimli dönemlerinden birini yaşıyordu. *The Prophecy of Dante*'yi (*Dante'nin Kehaneti*), *Don Juan*'ın üç bölümünü, *Marino Faliero*, *Sardanapalus*, *The Two Foscari* (*İki Foscari*) ve *Cain* (*Kabil*) başlıklarını taşıyan manzum oyunlarını yazdı. Bu yapıtlarının tümü 1821'de yayımlandı.

Şair Robert Southey üzerine yazdığı yergisi *The Vision of Judgement*'ı da (*Kıyamet Düşü*) aynı dönemde yayımlandı. Teresa'nın babası ve ağabeyi katıldıkları başarısız bir ayaklanma yüzünden sürgüne gönderildiklerinde, kocasından ayrılmış olan Teresa da onlarla birlikte gitmek zorunda kaldı. Byron, Shelley'nin Arno Irmağı üzerinde onun için kiraladığı Casa Lanfranchi'ye yerleşmek üzere Pisa'ya döndü. Kızı Allegra'yı öğrenimi için Ravenna yakınlarında bir manastıra bırakmıştı. 1822'de kızı öldü.

Lord Byron, 1823 yılında Yunanların Osmanlı Devleti'ne karşı isyanlarına bizzat katılmak gayesiyle Yunanistan'a gitmek için özel olarak kiralanmış bir gemiyle Cenova'dan ayrıldı; Yunanistan'ın batısındaki Kefalonya Adası'na vardı ve Mataxâta'ya yerleşti. 4 bin sterlinlik bir bağış yollayarak Yunan donanmasının inşasına yardım etti. Türklerin elinde bulunan Lepanto (İnebahtı) Kalesi'nin alınması için planlar yapmaya başladı. Yunanlar arasında cesaretleriyle tanınan Souliot askerlerinin komutasını üstlendi ve onların masraflarını kendisi karşıladı. Öte yandan, Kefalonya'da uşak olarak yanına aldığı ve acı dolu son şiirlerini adadığı Yunan genci Loukas Khalandritsanos ile olan dengesiz ilişkisi yüzünden duygusal bir açmaz içindeydi.

Lord Byron, Yunan Bağımsızlık Savaşı devam ederken Missolonghi-Yunanistan'da hummadan ve bakımsızlıktan 19 Nisan 1824'te öldü. Doktorlar ateşi düşürmek için şairin şakaklarına on iki adet sülük yapıştırdılar. Bu sülükler Lord Byron'dan iki litreden fazla kan emdi. Bu yanlış tedavi nihayetinde Byron 36 yaşında hayata veda etti.

Ölümü Yunanistan'ı yasa boğdu ve Byron yurtseverliğin simgesi ve Yunanların ulusal kahramanı hâline geldi. Cenazesi İngiltere'ye getirildi, Westminster Abbey'ye gömülmesi reddedilince Newstead yakınlarında

atalarının bulunduğu yere gömüldü. 1969'da, ölümünden 145 yıl sonra Westminster Abbey'ye Byron için bir anı plaketi yerleştirildi. Byron, Yunanistan için hâlâ önemli bir figürdür ve Atina'daki heykeli hâlâ şehrin en popüler tarihî eserlerindendir.

Son derece yakışıklı bir adam olan Lord Byron, cinselliğe çok düşkündü. Söylenene göre Venedik'te sadece bir yıl içinde 250 kadınla birlikte oldu. Uzun sevgili listesinde kuzeni Anne Isabella Milbanke ve üvey kardeşi Augusta Leigh de vardı. Üstelik Byron kendini tek bir cinsle de sınırlandırmamıştı. Çok sayıda ve genellikle reşit olmayan erkeklerle de eşcinsel ilişki yaşadı. Tüm bu aşk maceraları sonunda Byron'un hakkında çıkan dedikodular, şiirsel başarıları hakkında konuşulanları da geçti.

Henüz fotoğrafın olmadığı günlerde Byron, eski âşıklarının hatırasını sonsuza dek saklamak için eski sevgililerinin cinsel organını örten tüylerden bir parça keserek zarfların içine koydu ve zarfların üzerine kadınların isimlerini yazdı. Bu zarflar 1980'lere dek Byron'un Londra'daki yayınevinde tutulan dosyada saklandı. Bu tarihten sonra ise zarfların başına ne geldiği bilinmiyor.

Byron evli kadınlar ve oğlanların yanı sıra hayvanlara da büyük bir sevgi besledi. At, köpek, kaz, keçi, maymun, porsuk, kunduz, tilki, papağan, karga, kartal, şahin, timsah hatta yavru ayı gibi hayvanlar besledi. Byron'un beş kedisi ile birlikte seyahat ettiği oldu. Kocasının hayvan aşkını kıskanan Leydi Byron ayrılmalarının ardından "Bazı karakterlerin hayvanlara düşkün olması ve onlara şefkatli yaklaşmasının nedeni, hayvanların akıldan yoksun olması ve efendilerinin zorbalığını kınayamamasıdır," diye yazarak Byron'a bir gönderme yaptı.

Lord Byron'un Türkler hakkında söylediği şu söz de tarihe bir dipnot olarak kaydolmuştur:

"Kılıcı insafsız bir beceriyle kullanan Türkün eli, yendiği insanların yarasını sarmakta da ustadır."

Eserleri:

Aylaklık Saatleri (*Hours of Idleness*): 1806; *Genç Harold'ın Yolculuğu* (*Childe Harold's Pilgrimage*): 1812-1818; *Gâvur, Bir Türk Masalından Bir Bölüm* (*The Giaour, a Fragment of a Turkish Tale*): 1813; *Korsan* (*The Corsair*): 1814; *Manfred*: 1817; *Tasso'nun Ağıtı* (*The Lament of Tasso*): 1817; *Beppo:* 1818; *Mazeppa:* 1819; *Don Juan:* 1819-1824; *Marino Faliero, Venedik Cumhuriyet Doçesi* (*Marino Faliero, Doge of Venice*): 1821; *İki Foscari* (*The Two Foscari*): 1820; *Sardanapal* (*Sardanapalus*): 1821; *Kabil* (*Cain*): 1822; *Werner:* 1823.

MANFRED,

A

DRAMATIC POEM.

BY LORD BYRON.

LONDON:
JOHN MURRAY, ALBEMARLE-STREET.

1817.

MANFRED, a dramatic poem (1817)
by ***George Gordon BYRON***

"There are more things in heaven and earth, Horatio,
Than are dreamt of in your philosophy."

DRAMATIS PERSONAE

MANFRED
CHAMOIS HUNTER
ABBOT OF ST. MAURICE
MANUEL
HERMAN
WITCH OF THE ALPS
ARIMANES
NEMESIS
THE DESTINIES
SPIRITS, etc

The scene of the Drama is amongst the Higher Alps—partly in the Castle of Manfred, and partly in the Mountains.

MANFRED, dramatik şiir (1817)
George Gordon BYRON

"Yerlerde ve göklerde daha neler var, Horatio,
Senin zihninin hayal bile edemeyeceği."

OYUNDAKİ KİŞİLER:

MANFRED
KEÇİ AVCISI
ST. MAURICE'İN BAŞKEŞİŞİ
MANUEL
HERMAN
ALPLER'İN CADISI
ARIMANES
İNTİKAM TANRIÇASI
KADER TANRIÇALARI
RUHLAR, vs

Oyun Alpler'in tepelerinde geçer—kısmen Manfred'in şatosunda, kısmen de dağlarda.

ACT I / I. PERDE

SCENE I

MANFRED alone.—Scene, a Gothic Gallery.—Time, Midnight.

MANFRED. The lamp must be replenish'd, but even then
It will not burn so long as I must watch.
My slumbers—if I slumber—are not sleep,
But a continuance of enduring thought,
Which then I can resist not: in my heart
There is a vigil, and these eyes but close
To look within; and yet I live, and bear
The aspect and the form of breathing men.
But grief should be the instructor of the wise;
Sorrow is knowledge: they who know the most
Must mourn the deepest o'er the fatal truth,
The Tree of Knowledge is not that of Life.
Philosophy and science, and the springs
Of wonder, and the wisdom of the world,
I have essay'd, and in my mind there is
A power to make these subject to itself—
But they avail not: I have done men good,
And I have met with good even among men—
But this avail'd not: I have had my foes,
And none have baffled, many fallen before me—
But this avail'd not: Good, or evil, life,
Powers, passions, all I see in other beings,
Have been to me as rain unto the sands,
Since that all-nameless hour. I have no dread,
And feel the curse to have no natural fear
Nor fluttering throb, that beats with hopes or wishes
Or lurking love of something on the earth.
Now to my task.—
Mysterious Agency!

I. SAHNE

MANFRED yalnızdır.—Sahne: Gotik bir galeri.—Zaman: Gece yarısı.

MANFRED. Lambanın gazı tükeniyor, yenilense bile
Yine tükenir, gözlerim yorulup kapanmadan önce.
Arada başım düşse de uyku denemez buna,
Israrlı bir düşüncenin devinimi denebilir belki
Karşı koyamadığım: nöbetçi kalbim
Gözünü bile kırpmaz, yalnızca içe bakmak için
Kapanır bu gözler; yaşıyorum yine de ve taşıyorum
Nefes alan insanların görüntüsünü ve şeklini.
Ama yeistir bilgelerin öğretmeni;
Acı, bilgidir aynı zamanda: çok şey bilenlerdir
Ölümcül gerçek karşısında en çok üzülenler,
Ayrı şeylerdir Bilgi Ağacı ile Hayat Ağacı.
Uğraştım felsefe ve bilimle, çalıştım
Düşüncenin kaynağına ve bilgeliğine dünyanın,
Zihnimde bunları kendisine mal edecek
Yeterli güç var, biliyorum bunu da—
Ama işe yaramadı hiçbiri: iyilik yaptım insanlara,
İnsanlardaki iyilikle de karşılaştım hatta—
Ama işe yaramadı bu da: düşmanlarım da oldu,
Hiçbiri şaşırmadı, çokları yıkıldı karşımda—
Bu da kâr etmedi: İyilik, ya da kötülük, hayat,
Güçler, tutkular, başkalarında gördüğüm şeyler,
Kumlara düşen yağmur gibi oldu bana,
O isimsiz andan beri. Hiç korkum yok,
Korkusuzluğun lanetini hissediyorum içimde
Atmıyor nabzım ümit ve isteklerle
Ya da gizli sevgisiyle herhangi bir şeyin.
Gelelim görevime.—
Gizemli Teşkilat!

Ye spirits of the unbounded Universe,
Whom I have sought in darkness and in light!
Ye, who do compass earth about, and dwell
In subtler essence! ye, to whom the tops
Of mountains inaccessible are haunts,
And earth's and ocean's caves familiar things—
I call upon ye by the written charm
Which gives me power upon you—Rise! appear! [A pause.
They come not yet.—Now by the voice of him
Who is the first among you; by this sign,
Which makes you tremble; by the claims of him
Who is undying,—Rise! appear!—Appear! [A pause.
If it be so.—Spirits of earth and air,
Ye shall not thus elude me: by a power,
Deeper than all yet urged, a tyrant-spell,
Which had its birthplace in a star condemn'd,
The burning wreck of a demolish'd world,
A wandering hell in the eternal space;
By the strong curse which is upon my soul,
The thought which is within me and around me,
I do compel ye to my will. Appear!

[A star is seen at the darker end of the gallery: it is
stationary; and a voice is heard singing.

Ey sonsuz Evrenin ruhları,
Karanlıkta ve aydınlıkta aradığım!
Dünyayı gezen ama görünmeyen yerleri
Mesken tutanlar! Dağların erişilmez
Zirvelerini ve yerdeki ve denizdeki
Mağaraları uğrak yeri yapanlar—
Çağrıda bulunuyorum size
Bu muskanın gücüyle—Gelin! Ortaya çıkın! [Duraklar.
Yoklar hâlâ.—Aranızdaki lider seslensin
Öyleyse; titreyip kendinize geleceğiniz
Bu işaretle; ölümsüz olanın istekleri
Doğrultusunda,—Gelin! Ortaya çıkın!—Ortaya çıkın! [Duraklar.
Demek öyle.—Yerdeki ve gökteki ruhlar,
Atlatamazsınız beni böyle: şimdiye dek
Kışkırtılmış güçlerin en derini, doğum yeri
Mahkûm bir yıldız olan zalim büyü,
Mahvolmuş bir dünyanın yanan yıkıntısı,
Sonsuz boşluktaki gezici cehennem adına;
Ruhumun üstündeki güçlü lanet,
İçimdeki ve çevremdeki düşünce adına,
Yerine getirin bu arzumu. Çıkın ortaya!

[Galerinin karanlık ucunda bir yıldız belirir: hareketsiz durmaktadır; ardından şarkı söyleyen bir ses duyulur.

FIRST SPIRIT.

Mortal! to thy bidding bow'd,
From my mansion in the cloud,
Which the breath of twilight builds,
And the summer's sunset gilds
With the azure and vermilion
Which is mix'd for my pavilion;
Though thy quest may be forbidden,
On a star-beam I have ridden,
To thine adjuration bow'd;
Mortal—be thy wish avow'd!

Voice of the SECOND SPIRIT.

Mont Blanc is the monarch of mountains;
They crown'd him long ago
On a throne of rocks, in a robe of clouds,
With a diadem of snow.
Around his waist are forests braced,
The Avalanche in his hand;
But ere it fall, that thundering ball
Must pause for my command.
The Glacier's cold and restless mass
Moves onward day by day;
But I am he who bids it pass,
Or with its ice delay.
I am the spirit of the place,
Could make the mountain bow
And quiver to his cavern'd base—
And what with me wouldst Thou?

BİRİNCİ RUH.

Ölümlü! Davetine icabet ettim,
Bulutlardaki alaca karanlığın nefesinden
Yapılma meskenimi bırakıp geldim,
Yaz akşamlarının mavi kırmızı
Renkleriyle bezenmiş köşkümü
Senin için terk edip geldim;
Yasak olsa da seninle konuşmam,
Bir yıldızın ışığına binip geldim,
İsteğini böylece yerine getirdim;
Ölümlü—söyle şimdi ne dilersin!

İKİNCİ RUHUN sesi.

Dağların kralıdır Mont Blanc;
  Uzun zaman önce çıktı
Kayalık tahtına, bulutlardan kaftanı,
  Kardan tacıyla.
Beli çevrilidir ormanlarla,
  Çığ tutar ellerinde;
Ama benim emrimi bekler
  Fırlatmak için o gürleyen kar topunu.
Günbegün ilerler buzulların
  Soğuk ve hareketli kütlesi;
Ama bana bağlıdır bu buzların
  İlerlemesi de durması da.
Bölgenin ruhuyum ben,
  İstersem diz çöktürürüm bu dağa,
İstersem sarsarım onu temelinden—
De bakalım, senin ne işin olur benimle?